

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 207/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. augusta 2009 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti I., s. r. o., B., zastúpenej advokátom Mgr. J. B., B., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 8/2008 a jeho uznesením z 24. februára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti I., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. mája 2009 doručená sťažnosť spoločnosti I., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde („*práva na súdnu ochranu*“) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

(ďalej len „najvyšší súd“) v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 8/2008 a jeho uznesením z 24. februára 2009.

2. Zo sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že sťažovateľka bola odporcom v konaní o zaplatenie sumy 47 486 Sk (1 576,25 €) s príslušenstvom zo zmluvy o dielo uzatvorenej so spoločnosťou K., s. r. o., T. (navrhovateľom).

Sťažovateľka v odôvodnení svojej sťažnosti okrem iného uviedla:

1. „... *Krajský súd Bratislava ako odvolací súd o podanom odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II., č. k. 42 Cb/54/2005-154 zo dňa 12. 04. 2007, ktorým Okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 47.486,- Sk spolu s úrokom z omeškania vo výške 15 % ročne od 17. 07. 2004 do zaplatenia a zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 50.175,30 Sk na účet právneho zástupcu navrhovateľa, a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, rozhodol tak, že predmetný rozsudok Okresného súdu potvrdil. Rozsudok Krajského súdu, č. k. 5 Cob 70/2007-184, bol odporcovi doručený dňa 16. 11. 2007, čím nadobudol právoplatnosť.*“

2. „*Dňa 27. 07. 2007 došlo k zmene konateľa spoločnosti (navrhovateľa) na základe rozhodnutia valného zhromaždenia spoločnosti, na ktorom bola z funkcie konateľa odvolaná p. M. K. Zmena v osobe konateľa nakoniec vyplýva aj z výpisu z obchodného registra, podľa ktorého odo dňa 27. 07. 2007 figuruje ako jediný konateľ spoločnosti len p. Dr. Ing. V. M...*“

3. „*Dňa 16. 10. 2007 sa uskutočnilo pojednávanie nariadené Krajským súdom Bratislava. Na tomto pojednávaní sa zúčastnila ako účastník konania na procesnej strane navrhovateľa p. M. K., ktorá, ako to vyplýva z uvedeného, v tom čase už takmer tri mesiace nebola oprávnená konať za navrhovateľa, a rovnako nebola ani spoločníčkou spoločnosti (navrhovateľa)...*“

a) „*Krajský súd Bratislava opomenul svoju povinnosť pred začatím pojednávania vyriešiť si základnú otázku, či sú splnené všetky podmienky, za ktorých možno vo veci konať. Konkrétne pochybil prednostne skúmať naplnenie podmienky procesnej spôsobilosti*

účastníkov konania, a to samotnou verifikáciou osôb oprávnených konať za procesné strany (Krajský súd vykonal iba identifikáciu účastníkov konania predložením občianskeho preukazu). Pritom údaj o osobe vykonávajúcej pôsobnosť štatutárneho orgánu v konkrétnej spoločnosti je súdu známy z výpisu z obchodného registra. Ide totiž o skutočnosť, ktorá je súdu známa z jeho činnosti, a teda ako taká ani nemusí byť predmetom dokazovania. V záujme odstránenia tohto nedostatku podmienky konania odvolací súd mal vyzvať navrhovateľa, aby sa podieľal na konaní prostredníctvom osoby vykonávajúcej pôsobnosť štatutárneho orgánu, a to najneskôr dovtedy, kým súd vydal rozhodnutie vo veci samej. Krajský súd však túto výzvu neuskutočnil, čím jednoznačne pochybil, nakoľko bez toho aby si zo zákona zisťoval, či uvedená procesná podmienka konania je splnená, vydal rozhodnutie vo veci samej. Súčasne odvolací súd svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom navrhovateľovi prostredníctvom osoby vykonávajúcej pôsobnosť štatutárneho orgánu (Dr. Ing. V. M.) a uplatniť na pojednávaní všetky zákonom anticipované procesné práva účastníka konania najmä vyjadriť sa k veci, ktorá bola predmetom konania, navrhnúť doplnenie dokazovania, byť zúčastneným na všetkých procesných úkonoch odvolacieho súdu a robiť na nich prednesy. Namiesto toho odvolací súd konal s osobou, ktorá v tom čase nebola v žiadnom právnom vzťahu k spoločnosti; uspokojil sa s jej vyjadreniami, ktoré v žiadnom prípade nemožno považovať za prednesy navrhovateľa, resp. sa uspokojil s vyjadreniami právneho zástupcu, ktorý v rámci prípravy pojednávania ako aj počas pojednávania postavil svoju obhajobu na pokynoch a vyjadreniach osoby neoprávnenej dávať ich za navrhovateľa, hoci plnomocenstvo právneho zástupcu na zastupovanie žalobcu v konaní pred odvolacím súdom bolo v tom čase odvolané platne a záväzne konajúcim (novým) štatutárnym orgánom...“

(K zvýraznenej časti poslednej vety ústavný súd poznamenáva, že ide o novú skutočnosť, ktorú sťažovateľka neuviedla, resp. ktorou neargumentovala v odvolacom a ani v dovolacom konaní.)

b) „... Sťažovateľ má za to, že právny zástupca žalobcu v čase konania pojednávania pred Krajským súdom dňa 16. 10. 2007 vedel o odvolaní plnomocenstva, a teda mal urobiť vhodné právne úkony vo vzťahu ku konajúcemu súdu. Naproti tomu p. M. K. ako aj právny

zástupca navrhovateľa zavádzali konajúci súd, že sú oprávnení konať za žalobcu pred Krajským súdom Bratislava.“

4. «Najvyšší súd Slovenskej republiky v odôvodnení svojho uznesenia zo dňa 24. 02. 2009, ktorým rozhodol o odmietnutí dovolania, konštatoval, citujeme: „Skutočnosť, že sa pojednávania zúčastnila (popri riadne splnomocnenom právnom zástupcovi žalobcu) aj osoba, ktorá v čase pojednávania vo veci nebola konateľkou žalobcu, nie je takou skutočnosťou, s akou zákon spája dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) O. s. p., pretože žalovanému nebola odňatá možnosť uplatňovať jeho procesné práva.“

S uvedeným tvrdením Najvyššieho súdu SR sťažovateľ nesúhlasí. Máme za to, že chybným postupom dovolacieho súdu vznikla účastníkovi konania ujma na jeho právach na súdnu ochranu práve tým, že osoba oprávnená konať za navrhovateľa bola vylúčená z úkonov dispozície konaním, resp. úkonov dispozície predmetom prebiehajúceho konania. Tým, že sa navrhovateľovi odoprelo právo tlmočiť vôľu cez oprávneného štatutárneho orgánu, resp. riadne splnomocneného právneho zástupcu, mohlo dôjsť aj k materiálnej, resp. formálnej ujme na procesných právach odporcu, pričom nemožno vylúčiť, že keby sa konateľovi navrhovateľa poskytla postupom súdu plná možnosť na prednesy a vyjadrenia vo veci, mohlo to viesť v konečnom dôsledku k odlišnej úprave vzájomných hmotno právnych vzťahov účastníkov konania rozhodnutím Krajského súdu... Žalovaný má za to, že rozhodnutím Najvyššieho súdu bolo porušené právo na súdnu ochranu žalovaného, práve preto, že svojim rozhodnutím, ktorým odmietol dovolanie žalovaného, odobril konanie na odvolacom súde, v rámci ktorého odporca realizoval svoje procesné práva vo vzťahu k nesprávne zastúpeného navrhovateľa. Žalovaný bol vylúčený z možnosti uzatvoriť s navrhovateľom mimosúdnu dohodu, čím by sa hmotnoprávny vzťah medzi účastníkmi konania mohol založiť odlišne od toho, ktorý bol založený rozhodnutiami nižšie inštančných súdov. Toto tvrdenie žalovaný opiera o stanovisko p. M. (konateľa navrhovateľa v čase pojednávania na Krajskom súde), ktorý uznal nárok žalovaného ohľadne odstúpenia od zmluvy o dielo, čo bolo predmetom konania na nižšie postavených súdoch. Podobne má sťažovateľ za to, že keby sa dala možnosť navrhovateľovi uplatňovať procesné práva prostredníctvom oprávnenej osoby, resp. riadne splnomocneného právneho zástupcu, priebeh dokazovania sa mohol vyvíjať inak. Žalovaný mohol uplatňovať návrhy

na dokazovanie v kontexte procesných úkonov, realizovaných navrhovateľom prostredníctvom oprávnenej osoby, resp. riadne splnomocneného právneho zástupcu.

Najvyšší súd SR sa relevantnými ustanoveniami upravujúcimi podmienky konania dôsledne neriadil a napriek procesnej nespôsobilosti navrhovateľa potvrdil rozsudok odvolacieho súdu.»

5. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 24. 02. 2009, č. k.: 4 Obdo 8/2008, porušil základné právo spoločnosti I., s. r. o. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24. 02. 2009, č. k.: 4 Obdo 8/2008, sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Spoločnosti I., s. r. o. sa priznáva náhrada trov konania o podanej sťažnosti na porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky pred Ústavným súdom SR.“

II.

V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný požiadal právneho zástupcu sťažovateľky o predloženie ďalších na prerokovávanú vec sa vzťahujúcich písomností, ktoré považuje za relevantné následne citovať.

1. *„Dovolanie odporcu proti rozsudku Krajského súdu Bratislava, č. k. 5 Cob 70/2007-184 zo dňa 16. 10. 2007“* zo 14. decembra 2007, v ktorom sťažovateľka uviedla:

„... Odporca dovolanie odôvodňuje v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. a) O. s. p., nakoľko v konaní došlo k vade jednak podľa § 237 písm. c) O. s. p. vzhľadom na to, že navrhovateľ ako účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený a jednak podľa § 237 písm. f) O. s. p. vzhľadom na to, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom...

Dňa 27. 07. 2007 došlo k zmene konateľa spoločnosti (navrhovateľa) na základe rozhodnutia valného zhromaždenia spoločnosti, na ktorom bola z funkcie konateľa odvolaná p. M. K. Zmena v osobe konateľa nakoniec vyplýva aj z výpisu z obchodného registra, podľa ktorého odo dňa 27. 07. 2007 figuruje ako jediný konateľ spoločnosti len p. Dr. Ing. V. M...

Dňa 16. 10. 2007 sa uskutočnilo pojednávanie nariadené Krajským súdom Bratislava. Na tomto pojednávaní sa zúčastnila ako účastník konania na procesnej strane navrhovateľa p. M. K., ktorá, ako to vyplýva z uvedeného, v tom čase už takmer tri mesiace nebola oprávnená konať za navrhovateľa, a rovnako nebola ani spoločníčkou spoločnosti (navrhovateľa)...

Jednou z procesných podmienok konania, na ktorú súd prihliada v každom štádiu konania, je procesná spôsobilosť účastníka konania (§ 20 O. s. p.), ktorá je odvodená od spôsobilosti byť účastníkom konania. Navrhovateľovi ako právnickej osobe - obchodnej spoločnosti je priznaná právna subjektivita podľa § 18 Občianskeho zákonníka.

Na pojednávaní pred odvolacím súdom dňa 16. 10. 2007, teda už po zmene konateľa spoločnosti (navrhovateľa), po identifikácii vykonanej predsedom senátu preukázaním občianskeho preukazu odvolaná konateľka v konaní pred Krajským súdom naďalej uskutočňovala procesné úkony za navrhovateľa. P. M. K. na pojednávaní vystupovala naďalej v pozícii konateľa navrhovateľa napriek tomu, že takmer tri mesiace jej muselo byť známe, že už nemá oprávnenie uskutočňovať za navrhovateľa procesné úkony s účinkami, ktoré navrhovateľa mali zaväzovať...

Krajský súd Bratislava opomenul svoju povinnosť pred začatím pojednávania vyriešiť si základnú otázku, či sú splnené všetky podmienky, za ktorých možno vo veci konať. Konkrétne pochybil prednostne skúmať naplnenie podmienky procesnej spôsobilosti účastníkov konania, a to samotnou verifikáciou osôb oprávnených konať za procesné strany (Krajský súd vykonal iba identifikáciu účastníkov konania predložením občianskeho preukazu). Pritom údaj o osobe vykonávajúcej pôsobnosť štatutárneho orgánu v konkrétnej spoločnosti je súdu známy z výpisu z obchodného registra. Ide totiž o skutočnosť, ktorá je súdu známa z jeho činností, a teda ako taká ani nemusí byť predmetom dokazovania... Súčasne odvolací súd svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom navrhovateľovi prostredníctvom osoby vykonávajúcej pôsobnosť štatutárneho orgánu (Dr. Ing. V. M.)

a uplatniť na pojednávaní všetky zákonom anticipované procesné práva účastníka konania najmä vyjadriť sa k vecí, ktorá bola predmetom konania, navrhovať doplnenie dokazovania, byť zúčastneným na všetkých procesných úkonoch odvolacieho súdu a robiť na nich prednesy. Namiesto toho odvolací súd konal s osobou, ktorá v tom čase nebola v žiadnom právnom vzťahu k spoločnosti; uspokojil sa s jej vyjadreniami, ktoré v žiadnom prípade nemožno považovať za prednesy navrhovateľa, resp. sa uspokojil s vyjadreniami právneho zástupcu, ktorý v rámci prípravy pojednávania ako aj počas pojednávania postavil svoju obhajobu na pokynoch a vyjadreniach osoby neoprávnenej dávať ich za navrhovateľa. Máme za to, že chybným postupom odvolacieho súdu vznikla účastníkovi konania ujma na jeho právach práve tým, že osoba oprávnená konať za navrhovateľa bola vylúčená z úkonov dispozície konaním, resp. úkonov dispozície predmetom prebiehajúceho konania. Tým, že sa navrhovateľovi odoprelo právo tlmočiť vôľu cez oprávneného štatutárneho orgánu, mohlo dôjsť aj k materiálnej, resp. formálnej ujme na procesných právach odporcu, pričom nemožno vylúčiť, že keby sa konateľovi navrhovateľa poskytla postupom súdu plná možnosť na prednesy a vyjadrenia vo veci, mohlo to viesť v konečnom dôsledku k odlišnej úprave vzájomných hmotnoprávných vzťahov účastníkov konania rozhodnutím Krajského súdu. Domnievame sa, že súčasný konateľ nemal ani vedomosť minimálne o nariadenom pojednávaní na Krajskom súde v Bratislave, čím bol jednoznačne zavádzaný zo strany odvolanej konateľky a právneho zástupcu navrhovateľa.

Krajský súd v Bratislave sa relevantnými ustanoveniami upravujúcimi podmienky konania dôsledne neriadil a napriek procesnej nespôsobilosti navrhovateľa potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, čím vydal rozhodnutie vo veci samej bez toho, aby odstránil nedostatok procesnej podmienky spôsobilosti jedného z účastníkov konania samostatne konať pred súdom. Ustanovenie § 237 O. s. p. spája prípustnosť dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu s takými hrubými vadami konania i rozhodnutia, ktoré ho robia zmätočným. Pretože v čase vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu tento konal s účastníkom - navrhovateľom, ktorý nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, a tak svojim postupom odňal možnosť účastníkovi konania (navrhovateľovi) konať pred súdom osobou oprávnenou, je daný dôvod na podanie dovolania podľa § 241 ods. 2 písm. a) O. s. p. s použitím § 237 písm. c) a písm. f) O. s. p. “

2. List navrhovateľky (t. j. spoločnosti D., s. r. o.) z 13. marca 2008 adresovaný najvyššiemu súdu:

„Vec:

Oznámenie o odvolaní splnomocnenia pre JUDr. J. C. zo dňa 30. 7. 2007

Spoločnosť D. s. r. o., IČO... týmto podaním oznamuje, že listom zo dňa 30. 07. 07 (v prílohe), spoločnosť D. s. r. o. so sídlom v B., (do 27. 07. 07 pod názvom K. spol. s. r. o. so sídlom v T...), IČO:..., oznámila JUDr. J. C., advokátovi, T., odvolanie splnomocnenia jeho osoby ako právneho zástupcu spoločnosti vo všetkých záležitostiach, týkajúcich sa tejto spoločnosti, vrátane zastupovania pred súdmi. Zároveň bol vyzvaný, aby sa zdržal akýchkoľvek krokov, ktoré by mohli poškodiť obchodné záujmy a dobré meno našej spoločnosti.

Vzhľadom na to, že odvolanie splnomocnenia sa generálne vzťahovalo aj na toto konanie, pričom oznámenie o tejto skutočnosti osobitne do spisu doložené nebolo z dôvodu, že o takomto spore sme neboli informovaní, dávame Vám uvedené na vedomie a oznamujeme, že JUDr. J. C. odvolala spoločnosť D. s. r. o. splnomocnenie na zastupovanie aj v tomto konkrétnom konaní...“

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 8/2008 a jeho uznesením z 24. februára 2009.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Vo vzťahu k sťažnosťou napadnutému postupu a rozhodnutiu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obdo 8/2008 možno zo sťažnosti vyvodit', že sťažovateľka vidí porušenie svojho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy predovšetkým tým, že *„Najvyšší súd sa relevantnými ustanoveniami upravujúcimi podmienky konania dôsledne neriadil a napriek procesnej nespôsobilosti navrhovateľa potvrdil rozsudok odvolacieho súdu“*.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny

prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03).

Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označeným uznesením najvyššieho súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov.

V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o dovolaní sťažovateľky sp. zn. 4 Obdo 8/2008 z 24. februára 2009 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, čo vyplýva aj z nasledujúcich relevantných (v rozsahu podanej sťažnosti, pozn.) častí odôvodnenia napadnutého rozsudku:

1. „... Žalovaný podal proti odvolaciemu rozsudku v zákonnej lehote dovolanie podaním zo dňa 14. decembra 2007.

Z odôvodnenia dovolania vyplýva, že bolo podané s poukazom na ust. § 237 písm. c), f) O. s. p. v spojení s ustanoveniami § 103, § 104 ods. 2, § 20, § 21 ods. 1 O. s. p. a § 18 ods. 1 Obč. Z. Poukázal na to, že na pojednávaní dňa 16. októbra 2007, naďalej uskutočňovala procesné úkony odvolaná konateľka žalobcu. Odvolací súd opomenul pred začatím pojednávania vyriešiť základnú podmienku, či sú splnené všetky podmienky, za ktorým možno vo veci konať, teda neskúmal splnenie procesnej spôsobilosti účastníkov konania. Dovolateľ zastáva názor, že chybným postupom odvolacieho súdu vznikla účastníkovi ujma na jeho právach tým, že osoba oprávnená konať za žalobcu bola z úkonov dispozície konaním vylúčená.

Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie podľa § 243b ods. 2 O. s. p. a priznať žalovanému trovy konania.“

2. „Najvyšší súd ... dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

Podľa § 236 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pričom zákon dovolanie pripúšťa len vo výslovne uvedených prípadoch upravených v § 237 až § 239 (správne malo byť § 238, pozn.) O. s. p.

Z dôvodov uvedených v § 237 O. s. p., je možné dovolaním napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu, a to bez ohľadu na povahu predmetu konania. Pre prípustnosť dovolania podľa § 237 O. s. p. nie je rozhodujúce, či k vade konania došlo pred odvolacím súdom, alebo pred súdom prvého stupňa. Ak však odvolací súd odstránil vadu konania, ku ktorej došlo pred súdom prvého stupňa, nie je možné k nej prihliadnúť.

Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, nie je tiež daná iba tvrdením dovolateľa, ale len skutočnosťou, že k vade v zmysle § 237 skutočne došlo.

Podľa § 237 písm. f) O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom, sa rozumie taký postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práva a právom chránených záujmov.“

Vychádzajúc z obsahu dovolania (námietok, resp. argumentácie sťažovateľky) najvyšší súd formuloval rozhodujúcu skutočnosť, na základe ktorej dospel k svojmu právnemu záveru takto:

„Skutočnosť, že sa pojednávania zúčastnila (popri riadne splnomocnenom právnom zástupcovi žalobcu) aj osoba, ktorá v čase pojednávania vo veci nebola konateľkou žalobcu, nie je takou skutočnosťou s akou zákon spája dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) O. s. p., pretože žalovanému nebola odňatá možnosť uplatňovať jeho procesné práva.

Podľa názoru dovolacieho súdu nedošlo pri rozhodovaní odvolacím súdom k takým procesným vadám konania, ktoré by mali za následok vyslovenie, že účastníkovi (žalovanému) bola odňatá možnosť konať pred súdom tak, ako to predpokladá ust. § 237 písm. f) O. s. p. Taktiež neboli zistené ani iné vady konania, pre ktoré by zakladali postup podľa § 237 O. s. p.“ [K uvedenému pozri konštatáciu ústavného súdu v poznámke vyslovenej k poslednej vete bodu 3 a) I. časti odôvodnenia.]

„Pokiaľ ide o dovolacie dôvody podľa § 238 O. s. p. platí, že prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu rozsudku, je založená rozdielnosti rozhodnutia odvolacieho súdu s rozhodnutím súdu prvého stupňa, prípustnosť je tiež daná v prípade, ak sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Zákon tiež pripúšťa dovolanie v prípade, ak bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa a odvolací súd dovolanie pripustil z dôvodu, že ide o rozhodnutie zásadného právneho významu [§ 238 ods. 3 písm. a) O. s. p.].

Žalovaný podal dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, pričom odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania, preto neboli splnené podmienky pre podanie dovolania ani podľa ust. § 238 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného dovolanie podľa § 218 ods. 1 písm. c) v spojení s ust. § 243b O. s. p. odmietol...“

Predmetné rozhodnutie (jeho odôvodnenie) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľky, ktoré uviedla v podanom dovolaní, zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v tomto konaní dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého dovolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené, majú oporu vo vykonanom dokazovaní a vychádzajú zo skutočností známych vo veci konajúcim súdom v čase jeho rozhodovania, najmä z argumentácie sťažovateľky

a ňou v tom čase produkovaných dôkazov. Pretože namietané rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru najvyššieho súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi rozhodnutím (a odôvodnením rozhodnutia) najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky.

Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci najvyššieho súdu v danom prípade sú zlúčiteľné so sťažovateľkou označeným právom, sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pokiaľ sťažovateľka v sťažnosti uviedla ako významný dôvod porušenia označeného základného práva nedostatočné zisťovanie podmienok konania krajským súdom a aj najvyšším súdom, ktoré vychádzalo z toho, že navrhovateľa (žalobcu) zastupoval advokát, ktorému nový štatutárny zástupca odvolal splnomocnenie na zastupovanie spoločnosti, ústavný súd poznamenáva, že uvedenou skutočnosťou sťažovateľka neargumentovala (nenamietala) v odvolacom a ani v dovolacom konaní, ale až vo svojej sťažnosti podanej ústavnému súdu. [Pozri bod 3 a) I. časti odôvodnenia a bod 1 II. časti odôvodnenia).

Keďže išlo o novú skutočnosť podstatného významu, ktorá nebola sťažovateľkou uplatnená v konaní pred všeobecnými súdmi (t.j. tieto súdy o nej nekonali a nerozhodovali), ústavný súd na ňu nemohol pri svojom rozhodovaní prihliadnuť vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy. Z uvedeného

dôvodu sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

Nad rámec uvedeného ústavný súd v súvislosti s odvolaním splnomocnenia pre advokáta dodáva, že toto bolo navrhovateľom (spoločnosť D., s. r. o.) všeobecným súdom prvýkrát oznámené až prípisom doručeným najvyššiemu súdu 20. marca 2008 (bod 2 časti II odôvodnenia), keď sa stalo „*voči súdu účinné*“ (§ 28 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. augusta 2009